

АНОТАЦІЯ

навчальної дисципліни «Географія світового господарства та міжнародної торгівлі»

1. **Назва дисципліни** – «Географія світового господарства та міжнародної торгівлі».
2. **Лектор** – кандидат географічних наук, доцент Гусєва Наталія Володимирівна.
3. **Курс** – 3 (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), **семестр** – 6.
4. **Кількість**: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекцій – 36, практичних занять – 36, самостійної роботи – 48).
5. **Опис дисципліни**:

Мета дисципліни – формування у студентів сучасного суспільно-географічного мислення та системи спеціальних знань з особливостей і закономірностей розвитку та функціонування галузевої і територіальної структури сучасного світового господарства; встановлення факторів розвитку та ролі географічного поділу праці.

Завдання дисципліни:

- формувати у майбутніх фахівців сучасне суспільно-географічне мислення;
- ознайомити з основними поняттями та категоріями географії світового господарства та міжнародної торгівлі;
- розкрити структуру світового господарства як складової глобальної соціально-економічної системи;
- визначити особливості функціонування світового господарства в умовах глобалізації та міжнародної інтеграції;
- розкрити сутність та особливості міжнародного географічного поділу праці, виявити місце окремих держав світу у міжнародному географічному поділі праці;
- показати основні методологічні підходи до визначення типів країн за рівнем розвитку;
- з'ясувати вплив природно-географічних умов, соціально-економічних і техніко-економічних факторів на географію галузей і виробництв світового господарства;
- вивчити географію природно-ресурсного потенціалу світу, світової промисловості, сільського господарства, сфери послуг, міжнародної торгівлі;

- дослідити динаміку змін в галузевій і територіальній структурі провідних секторів (галузей) світового господарства.

Зміст дисципліни:

Розділ 1. Світове господарство як складова глобальної соціально-економічної системи.

Тема 1. Світове господарство та його структура. Світове господарство і світова економіка: визначення і співвідношення понять. Етапи формування та розвитку. Система національних рахунків. Структура світового господарства: секторальна, галузева, просторова та організаційна. Міжнародний географічний поділ праці.

Тема 2. Розвиток світового господарства в умовах глобалізації. Інтернаціоналізація та глобалізація як основні визначальні риси світового господарства. Позитивні і негативні наслідки глобалізації. Транснаціональні корпорації. Міжнародна економічна інтеграція.

Тема 3. Економічні системи та типи економіки. Типи економічних систем. Особливості економік різних країн світу. Перехідна економіка.

Тема 4. Сучасні моделі світового господарства: постіндустріальна, інформаційна, сервісна, інноваційна, економіка знань, креативна, розумна, цифрова, зелена, кругова, платформна, економіка вражень. Економіка масового споживання та спільної участі.

Тема 5. Типологія країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Критерії класифікації країн. Розвинені країни, країни що розвиваються, нові індустріальні країни.

Розділ 2. Галузева і територіальна структура світового господарства.

Тема 1. Природно-ресурсний потенціал світового господарства. Класифікація природних ресурсів. Географія паливно-енергетичних, мінеральних, земельних, водних та лісових ресурсів. Ресурсозабезпеченість країн світу.

Тема 2. Промисловість світу. Структура та фактори розміщення промисловості. Паливно-енергетичний комплекс. Чорна та кольорова металургія. Машинобудування та хімічна промисловість.

Тема 3. Сільське господарство світу. Рослинництво та тваринництво. Типи сільського господарства. Географія виробництва основних сільськогосподарських культур.

Тема 4. Географія сфери послуг у світовому господарстві. Транспорт та міжнародні транспортні коридори. Міжнародний туризм. Фінансові послуги. Інформаційні та телекомунікаційні технології.

Тема 5. Географія міжнародної торгівлі. Структура світової торгівлі. Географія експорту та імпорту. Міжнародні торговельні організації. Регіональні інтеграційні угруповання: ЄС, USMCA, АСЕАН, МЕРКОСУР.

Тема 6. Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення. Демографічна, продовольча, енергетична та екологічна проблеми. Проблема бідності та економічної нерівності. Концепція сталого розвитку.

6. **Форми навчання** – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів відповідно до програми курсу.
7. **Методи викладання і навчання** – пояснювально-ілюстративні (розповідь з елементами бесіди, пояснення, лекція, ілюстрація тощо); репродуктивні; проблемного викладу; частково-пошукові, дослідницькі.
8. **Методи контролю знань, система оцінювання** – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), перевірка виконаних практичних робіт, контрольні роботи (поточна та підсумкова залікова).
9. **Навчально-методичне забезпечення, основна література:**

Гусева Н.В. Географія світового господарства та міжнародної торгівлі: дистанційний курс. *Центр підтримки цифрового навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Режим доступу : <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=8217>

Географія світового господарства (з основами економіки) : навчальний посібник. За ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. Київ : Знання, 2014. 637 с.

Економічна і соціальна географія світу : навчальний посібник. За ред. С. П. Кузика. Львів : Світ, 2002. 672 с.

Кузик С. П., Мамчур О. І., Ванда І. В. Географія світового господарства : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 312 с.

Мандрик І. П. Географія світового господарства : конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 187 с.

Сюткін С. І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми : СумДПУ, 2020. 142 с.

Таранова Н. Б. Географія світового господарства: навчальний посібник для студентів. Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2019. 108 с.

10. **Мова викладання** – українська.